

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 26/10/2023
Αρ. πρωτ.: 608/298789

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 932/28-9-2023 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής **κα Ευαγγ. Λιακούλη**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Για τα θέματα που τίγονται στην Ερώτηση 932/28-9-2023 και άπτονται των αρμοδιοτήτων του ΕΛΓΑ, ειδικότερα όσον αφορά την αποζημίωση για τις απώλειες ζωικού κεφαλαίου εξαιτίας των καταστροφικών καιρικών φαινομένων του Σεπτεμβρίου 2023 (φαινόμενο Daniel), διαβιβάζουμε το με αριθμ. πρωτ. 13465/2-10-2023 σχετικό έγγραφο του Οργανισμού.

Επισημαίνεται ότι ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ύστερα από μία σειρά διαδοχικών τομεακών συσκέψεων με παραγωγούς της Θεσσαλίας, ανακοίνωσε μέτρα, δράσεις και προκαταβολές αποζημιώσεων με στόχο την ανασυγκρότηση της γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής της Θεσσαλίας που υπέστη ζημιές από τα καταστροφικά καιρικά φαινόμενα του Σεπτεμβρίου 2023.

Για τον σκοπό αυτόν, λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία δεν προσεγγίζουν την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιούργησε η καταστροφή του Σεπτεμβρίου με τη λογική μίας εφάπαξ αποζημίωσης, αλλά με τη φιλοσοφία της ανασύστασης και επανέναρξης της κτηνοτροφικής παραγωγής μέσα από αναπτυξιακά και επενδυτικά προγράμματα. Στόχος μας είναι η παροχή όλων των δυνατών επιλογών στους κτηνοτρόφους, ώστε να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία, αξιοποιώντας τα κάτωθι μέτρα ανασύστασης της κτηνοτροφίας:

1. Ειδική ομάδα επιστημόνων, σε συνεργασία με τους υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και με τους κτηνιάτρους της Περιφέρειας Θεσσαλίας, έχει συντάξει μελέτη για την αντικατάσταση του απολεσθέντος ζωικού κεφαλαίου, σύμφωνα με την οποία οι κτηνοτρόφοι μας, με την εγγύηση της ελληνικής κυβέρνησης, θα έχουν τη δυνατότητα να αντικαταστήσουν τα ζώα τους με νέα ζώα ελεγμένα, κατάλληλα για τον τόπο και τις συνθήκες εκτροφής, από φάρμες που θα έχουν επιλεγεί από ειδικούς επιστήμονες. Για τους κτηνοτρόφους που έχουν χάσει και τις σταυλικές τους εγκαταστάσεις, θα τους δοθούν πρότυπο σχέδιο σταύλων, το οποίο θα εξασφαλίζει υψηλές αποδόσεις στα ζώα τους και υψηλές συνθήκες βιοασφάλειας και υγιεινής, καθώς και ειδικά σχέδια διαφυγής και προφύλαξης των ζώων σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών. Συγκεκριμένα, σε συνεργασία με την Τράπεζα Πειραιώς με την εγγύηση του ΥΠΑΑΤ και της ελληνικής κυβέρνησης, όσοι θα εντάσσονται στο πρόγραμμα, αμέσως θα εξοφλούνται τα τιμολόγια αγοράς που θα επιδεικνύουν χωρίς καμία καθυστέρηση. Το παράδειγμα αυτό έχει λειτουργήσει με επιτυχία για τη χρηματοδότηση των παραγωγών για την τοποθέτηση δικτύων χαλαζικής προστασίας.

2. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), γνωρίζοντας ότι η τιμή αποζημίωσης από τον ΕΛΓΑ δεν επαρκεί τόσο για την κάλυψη της απώλειας εισοδήματος όσο και για την αναπλήρωση του ζωικού κεφαλαίου, θα αξιοποιήσει τις προσφερόμενες δυνατότητες από δύο χρηματοδοτικά εργαλεία που θα λειτουργήσουν συνδυαστικά με τις αποζημιώσεις που καταβάλλει ο ΕΛΓΑ. Συγκεκριμένα:

Το πρώτο χρηματοδοτικό εργαλείο: Σε εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπει το Μέτρο 5.2 «Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό, και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, ύψους 45 εκατ. ευρώ, θα χρηματοδοτηθούν όσοι κτηνοτρόφοι υποβάλλουν αίτηση για την αγορά ζωικού κεφαλαίου, με στόχο να ξεκινήσουν γρήγορα τη δραστηριότητά τους. Από το ίδιο μέτρο θα χρηματοδοτηθούν και οι δαπάνες για τη δημιουργία νέων σταυλικών εγκαταστάσεων. Το μέτρο αυτό δίνει τη δυνατότητα στους κτηνοτρόφους, χωρίς καμία προσωπική δαπάνη, να αγοράσουν ζώα και να κατασκευάσουν εκ νέου τις σταυλικές εγκαταστάσεις τους και μάλιστα με τη στήριξη της κυβέρνησης στις απαιτούμενες διαδικασίες. Η κάλυψη της δαπάνης από την κυβέρνηση θα είναι 100%. Δηλαδή, ο κτηνοτρόφος δεν θα πληρώσει ούτε ένα ευρώ για την αντικατάσταση του ζωικού του κεφαλαίου και την κατασκευή νέας εγκατάστασης.

3. Στο επερχόμενο νομοσχέδιο του ΥΠΑΑΤ υπάρχει μέριμνα για την απλοποίηση ίδρυσης και λειτουργίας κτηνοτροφικών πάρκων, τα οποία θα λειτουργούν με συγκεκριμένους κανόνες που πληρούν την ευζωία και την υγιεινή των ζώων. Με τη δημιουργία τους εκτιμάται ότι θα υπάρξουν οικονομίες κλίμακας και βελτιστοποίηση της παραγωγής και της οικονομικής βιωσιμότητας των κτηνοτρόφων.

4. Το δεύτερο χρηματοδοτικό εργαλείο αφορά στο Γεωργικό Αποθεματικό του 2023, ύψους 15,8 εκατ. ευρώ. Η κυβέρνηση θα αποζημιώσει εκείνους τους παραγωγούς, οι οποίοι -όχι γιατί αρνήθηκαν- αλλά λόγω του Κανονισμού του ΕΛΓΑ δεν ήταν δυνατόν να ασφαλίσουν στον εν λόγω Οργανισμό την παραγωγή συγκεκριμένων ζώων, όπως τα χοιρινά, τα ορνειθοειδή, κουνέλια και άλογα. Αυτοί οι παραγωγοί θα αποζημιωθούν για την παραγωγή ή το ζωικό τους κεφάλαιο που δήλωσαν ότι απώλεσαν.

5. Το ΥΠΑΑΤ φέρνει άμεσα νομοθετική ρύθμιση που θα προβλέπει το ακατάσχετο των αποζημιώσεων των πληγέντων της Θεσσαλίας.

6. Για τα επόμενα δύο χρόνια οι κτηνοτρόφοι της Θεσσαλίας απαλλάσσονται από το τέλος εισφοράς γάλακτος και κρέατος στον ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ.

Ως προς το θέμα της εισφοράς γάλακτος υπέρ ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, θα πρέπει να τονίσουμε ότι εξετάζεται ήδη το σχετικό αίτημα που διατυπώνεται από τον Σύλλογο Τυροκόμων Θεσσαλίας, αλλά και γενικότερα ζητήματα που άπτονται του μέτρου επιβολής της εισφοράς ως προς την αναλογικότητα και την αποτελεσματικότητα αυτού, με τις κάτωθι επισημάνσεις:

- η καταβολή της εισφοράς δεν υφίσταται ως υποχρέωση, όταν δεν υπάρχει παράδοση/παραλαβή γάλακτος, όπως μπορεί να συμβαίνει ήδη λόγω μερικής/ολικής αναστολής της λειτουργίας μονάδων μεταποίησης και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στη Θεσσαλία.
- απαιτείται μεγάλη προσοχή σε ό,τι διέπει την εισφορά διότι, όπως έχουμε ενημερώσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο προειδοποιητικής επιστολής που μας απέστειλε στο παρελθόν, ενώ ως μέτρο αποτελεί οικονομική επιβάρυνση για τους υπόχρεους, δεν έχει φοροεισπρακτικό χαρακτήρα, αλλά αποτελεί μέσο για τη χρηματοδότηση των ελέγχων που πραγματοποιεί ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στον τομέα του γάλακτος (τέλος επίσημων ελέγχων). Οι εν λόγω έλεγχοι αφορούν στην ιχνηλασιμότητα του γάλακτος, την τήρηση των θεμιτών εμπορικών πρακτικών και την προστασία των καταναλωτών, μέσα από έλεγχο ορθής τήρησης ισοζυγίων εισροών/εκροών των επιχειρήσεων, οι οποίοι θα πρέπει να συνεχίσουν να πραγματοποιούνται ειδικά σε εποχές κρίσεων, όπου караδοκούν καιροσκόποι.

7. Υπεγράφη Κοινή Υπουργική Απόφαση καταβολής των κρατικών αποζημιώσεων απώλειας ζωικού κεφαλαίου από ασθένειες, όπου στην Περιφέρεια της Θεσσαλίας αναλογούν περί τα 2 εκατ. ευρώ.

8. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ για εύλογο χρονικό διάστημα θα αναστείλει τους ελέγχους στην Περιφέρεια της Θεσσαλίας.

Επιπλέον, αναφέρονται οι κάτωθι τρεις επισημάνσεις:

➤ Πρώτον, οι παραγωγοί που δήλωσαν ζημίες στις εγκαταστάσεις τους και στον εξοπλισμό τους, αποζημιώνονται με αποφάσεις της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής. Ήδη, κάποιιοι από αυτούς έλαβαν την πρώτη προκαταβολή και η διαδικασία θα συνεχισθεί με την περαιτέρω αξιολόγηση των δηλώσεων ζημίας για όλους τους δικαιούχους. Παροτρύνουμε τους γεωργούς, και ιδιαίτερα τους κτηνοτρόφους που έχουν καθυστερήσει, να κάνουν δηλώσεις για την πρώτη αρωγή στο arogi.gov.gr. Μέσω της Κρατικής Αρωγής μπορούν να αποζημιωθούν για απώλεια εξοπλισμού, πρώτων υλών και εγγείου κεφαλαίου.

➤ Δεύτερον, η Κυβέρνηση και ο ΕΛΓΑ κάνουν δεκτές τις δηλώσεις των κτηνοτρόφων για τον αριθμό των ζώων που δηλώνουν ως απολεσθέντα, αλλά ο ακριβής προσδιορισμός των χαμένων ζώων θα γίνει με τη σύγκριση των δεδομένων από τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα του ΕΛΓΑ, του ΟΠΕΚΕΠΕ και των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας. Θέλουμε να στηρίξουμε τους δοκιμαζόμενους κτηνοτρόφους μας με ακρίβεια και δικαιοσύνη, χωρίς αδικίες και ευνόιες. Στις περιπτώσεις εκείνες που θα βεβαιωθούν υπερβολικές δηλώσεις, θα υπάρξει διόρθωση αποζημιώσεων στην πραγματική τους αξία και οι εν λόγω παραγωγοί θα υποχρεωθούν να επιστρέψουν χρήματα.

➤ Τρίτον, την περίοδο που ζούμε τις επιπτώσεις της κακοκαιρίας ταυτόχρονα τρέχει και η διαδικασία υποβολής και επεξεργασίας των δηλώσεων για τη βασική ενίσχυση. Από πέρσι ξεκίνησε μία μεγάλη μετάβαση διαχείρισης των δηλώσεων από τις ιδιωτικές εταιρείες στο δημόσιο (μέσω του gov.gr). Στην προσπάθεια αυτή, συνεργάτες και αρωγούς έχουμε τους τεχνικούς συμβούλους των ελεύθερων, μη εταιρικών, ΚΥΔ που έχουν επιλέξει το gov.gr, ως βασικό και μοναδικό εργαλείο και όχι τον δρόμο των εταιρικών ΚΥΔ, με συμβάσεις που το μόνο που κάνουν είναι να αυξάνουν το κόστος της δήλωσης και κατ' επέκταση τα έξοδα στους παραγωγούς μας. Οι ίδιοι τεχνικοί σύμβουλοι χθες στη συνάντηση με τους κτηνοτρόφους της Θεσσαλίας, δήλωσαν ότι θα αναλάβουν όλο το κόστος σύνταξης και υποβολής των δηλώσεων ένταξης στο μέτρο 5.2 που αφορά στην αντικατάσταση ζωικού κεφαλαίου και σταυλικών εγκαταστάσεων.

Σε κάθε περίπτωση, είναι εμφανές ότι η κυβέρνηση κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να διασφαλισθούν οι μεγαλύτερες δυνατές αποζημιώσεις, αξιοποιώντας κάθε δυνατότητα που προσφέρουν εσωτερικά ή ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, στο πλαίσιο της πρόσφατης πρόσκλησης έτους 2023 του Μέτρου 4.1.5 των Σχεδίων Βελτίωσης, προβλέφθηκε η δυνατότητα κάλυψης του συνόλου των αιτήσεων στήριξης που θα κριθούν επιλέξιμες για ένταξη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Ειδικότερα, για την Περιφέρεια Θεσσαλίας στη συγκεκριμένη πρόσκληση των σχεδίων βελτίωσης είχε προβλεφθεί επιχορηγούμενο ποσό (δημόσια δαπάνη), ύψους 18.760.000 ευρώ. Τελικά, υποβλήθηκαν 601 επενδυτικές προτάσεις για την κάλυψη των οποίων απαιτούνται 37.320.000 ευρώ. Δηλαδή, με την απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, ο προϋπολογισμός για την Περιφέρεια υπερδιπλασιάζεται κατά σχεδόν 20 εκατ. ευρώ και εντάσσονται στο πρόγραμμα -όπως συνέβη και με το Πρόγραμμα Νέων Αγροτών- όλοι οι επιλαχόντες.

Μέσω της συγκεκριμένης δράσης 4.1.5 δίνεται η δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων από φυσικά και νομικά πρόσωπα, γεωργούς και κτηνοτρόφους, στις γεωργικές και κτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις. Ως επιλέξιμες επενδύσεις μπορεί να κριθούν όλα τα πάγια επενδυτικά αγαθά, όπως, κτίρια, μηχανολογικός εξοπλισμός, εγκατάσταση φυτειών, επενδύσεις που

συμβάλλουν στην αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας κ.λπ. Η ενίσχυση καταβάλλεται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου. Για την Περιφέρεια Θεσσαλίας το ποσοστό ενίσχυσης κυμαίνεται από 50% έως 60%.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι η βιωσιμότητα του γεωργικού ασφαλιστικού συστήματος της χώρας αποτελεί κυρίαρχη προτεραιότητα στη νέα προγραμματική περίοδο (νέα ΚΑΠ 2023-2027), δεδομένων των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης που ολοένα και πιο έντονα βιώνουν οι παραγωγοί στην καθημερινότητά τους.

Προκειμένου, λοιπόν, να θωρακιστεί ο ΕΛΓΑ μπροστά στις νέες προκλήσεις, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) συνέδραμε έγκαιρα, αναθέτοντας μέσω της Τεχνικής Βοήθειας:

Α) στην Παγκόσμια Τράπεζα και σε ένα επιτελείο εξειδικευμένων στη γεωργική ασφάλιση επιστημόνων, μέσω σύναψης Διεθνούς Συμφωνίας, την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών (αναλογιστικής μελέτης, ανάλυσης γεωργικών κινδύνων και κινδύνων καιρού, στρατηγικό πλαίσιο) για τη διερεύνηση των αναγκαίων μέτρων εξορθολογισμού και στήριξης του συστήματος.

Β) στην PWC μελέτη για την αξιοποίηση των εργαλείων διαχείρισης κινδύνου του ΕΛΓΑ σε εναρμόνιση με τη νέα ΚΑΠ 2023 -2027 και την οργανωσιακή δομή του. Η μελέτη περιλαμβάνει στα παραδοτέα προτάσεις και τα απαραίτητα βήματα για τον μετασχηματισμό του υφιστάμενου μοντέλου ασφάλισης, τη χαρτογράφηση των απαιτούμενων αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον ΕΛΓΑ, τις βασικές αρχές του νέου βιώσιμου λειτουργικού και οικονομικού μοντέλου, τον νέο κανονισμό ασφαλίσεων, τον νέο κανονισμό λειτουργίας, καθώς και τον σχεδιασμό παρεμβάσεων εργαλείων διαχείρισης κινδύνου στη Γεωργία για τη συμπερίληψή τους στο ΣΣ ΚΑΠ.

Σε αυτό το πλαίσιο, μεταξύ άλλων μέτρων για τη συνολικότερη αναδιάρθρωση του ΕΛΓΑ, εξετάστηκε και η δυνατότητα αξιοποίησης των διαθέσιμων από τη νέα ΚΑΠ εργαλείων διαχείρισης κινδύνων [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2115, άρθρο 76], όπως η επιδότηση ασφαλίστρου για την κάλυψη ζημιών στην αγροτική παραγωγή από κινδύνους υψηλού ρίσκου που δεν περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες ασφαλιστικές κατηγορίες του ΕΛΓΑ, ώστε να δοθούν ισχυρά και ουσιαστικά κίνητρα στους παραγωγούς να ασφαλιστούν σε εθελοντική βάση για πρόσθετους κινδύνους.

Για τη συγκεκριμένη δυνατότητα ανατέθηκε, μέσω τεχνικής βοήθειας, σχετική αναλογιστική μελέτη και συντάχθηκε από τον ΕΛΓΑ σχετικό τεχνικό δελτίο, το οποίο περιλαμβάνεται στην προς υποβολή 1^η Τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ με προβλεπόμενους πόρους της τάξης των 250 εκατ. ευρώ δημόσια δαπάνη (200 εκατ. ευρώ κοινοτική συμμετοχή).

Τέλος, αρμόδια να απαντήσουν για τα θέματα που τα αφορούν, είναι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, προς τα οποία διαβιβάζονται ηλεκτρονικά η Ερώτηση 932/28-9-2023 και το παρόν έγγραφο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ. 13465/2-10-2023 έγγραφο του ΕΛΓΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Ανάπτυξης
Γραφείο κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κα Ευαγγ. Λιακούλη